

4300

Epistole Ma-
metis Turcarū Imperatoris
elegantissime: multa prudentia acrimoniāq; referte.

Magister Gregorius Latice-
phalus de Koniz candido lectori.

Nano lacus primum tentat tranare profundos:

Sed fluuios modicos discit adire prius.

Auctores primum faciles sic lector adibis:

Et tū res grandes postmodo scire vales.

Et discas regis que prestat epistola Turci:

Ista licet brevis est: utilitate placet.

Verba sequi poteris: sed non Mahometia facta:

Ne tangas sentes: sed meliora legas.

Pamphlet IV. 150, 120

In Mahometia.

Magister Gregorius Latice-

phalus de Romis dño Erasmo Heyneman artillu
beraliu Magistro S.D.

Cum nup te ad quandā in rethorica resumptiunculā
electū fore asserebas: q̄ mihi tanta contunet? es fa-
miliaritate ut nemo maiore: consiliū meū sequit?
breuifacilis Mahometis epl̄as declarādas assum-
psisti. Secisti quidē et recte: et ut amiciissimū deauit.
Maluisti prius riuulis adolescentes potare q̄ equo
re pfundo. Nā plerūq̄ magnitudine rei ingeniola
supprimunt ut nihil sapere queāt. Grandes enī ma-
terias ut Hieronimus inquit ingenia parua nō sus-
ferunt: Medioctria grandibus p̄ponere decorū est
ys quidē lectis: difficultiores epl̄as agredi licebit: et
rethorices consummate culmina conscēdere: sine qua
p̄fecto om̄es alie artes et discipline ieiune sunt et nō
satis culte putant. In qua saltem medioctre eruditū
esse optet. Quantū laudis et dignitatis quibusdā at-
tulerit est sole clarius: p̄sertim ijs qui cū illa sapi-
entiā admiscuere. Nā p̄fecto eloquentia sine sapia
parū p̄dest. quid enī stulti concinnis sermonib⁹ iu-
uant? Pudentes dō quantū eloquentia p̄suerint.
Crassum Antoniu. Marcū Ciceronē et q̄s plures in-
enere: qui et reipublice et Romano imperio summa
laudē attuler. Quid est aliud (ut reor) qd̄ Venusin⁹
vates ait Ophēu arbores lyra traxisse lapides mo-
uisse tartareosq̄ manes placasse nisi virtū pudentē
et faciendū vulgus rude ⁊ docuisse ⁊ fuisse multisq̄
p̄fuisse. de hoc satis. Tu perge assumptūq̄ munus
p̄sequere et ita efficias faciendū singulari ut ado-
lescentes Turci epl̄as sequuti: similes vel cōsumma-
tiores audere possint. Vale. Datū Lipsiē

**Laudinū equitis Hierosolimi-
tani Ad Francinū Belrandū**

Comitē in epl̄as Magni Turci Prefatio.

pistolas a me nūper in luce editas: ad

ques potius mittere Francine q̄ ad te:

habui neminē: in quibus nō tam mihi

laus scribendi: q̄ voluptas quesita est. Nā cū ma-

gratia colligendi Cicianū Campaniē oppidū secessi-

sem: has quides per oclū minus accurate scriptas

editi. ut et tibi sollicitudinis et studioū rationē non

inuito redderemus. Cōmentarios vero: quos olim

ad summū pontificē scribere aggressus fuerā: ut in

aliud tempus remittere: suscepti operis magnitudo

efficit. Ne scio me tamē in hac re multorū maledictis

exponere. Adeo p̄uersa hoīm ingenia sunt: ut nemo

ex consuetudine recti: sed frostis arbitrio quisq̄ iudicet

Sic ubi iampidē verū amissimus: hoc de me pos-

teris iudicium relinquo. Tunc p̄uerti nasum rhino-

cerotis habent.

Argumentū epistolariū

Nummetes Turcorū impator: cui postea ex

m magnitudie rex gestarū Magnus Turcus

cognomento fuit. Cum Asia ponticē (au-

ctia paterni regni virib⁹) in Europā copias ingen-

tes p̄ Hellespontū classe traiecit. q̄b⁹ mox Bisantiū

nobilissimā Constantinū urbē vi captā expugnauit

et in ea p̄fuit. Datū Lipsiē

Epistole

Ursia vero utraq; Galathas: Thiacia: Achia
Peloponnesus: Acarnanes: Echolos: Ambrachia
Epyrum: atq; omne Ilirici latus in potestate re-
degit. Asie vero minoris regna circiter duodecim ob-
tinuit. Pontu: Bithinia: Capadocia: Paphlago-
nia: Cilicia: Pamphilia: Licia: Caria: Lidiam:
Phrygia: atq; omne Hellespontu: quib; imperat.
Epistolas vo ad innueras oib; gentes plurias di-
ctavit. partim Syro et greco sermone compositas:
partim etiã Scythica lingua scriptas: quas quidem
Laudinius eques Hierosolimitanus: earu post sen-
tentias affectus: latinas edidit.

Turcius Sarcassano regi Per-

sarum.

Ubio te ad Lepta (Euphrate supato)
copias ingentes traicisse: quibus mox
Parthos fines ingressus: omnia belli in-
cendio late vastavisti. ac tuor: impetu facto: exer-
citu i Armeniam traduisse. utq; post urbium direptiones
vicos: opida: et agros in predam militu diviseris. Te
quidẽ miros: nō victoris animos: sed predonis osten-
dere. Nos tamẽ ex omi Grecia delectu habito: ad-
uersum te confligere paramus. ut equis viribus cū
hoste cōtendas. Turpissimū q̃ppe ducimus matris
atq; opulentissimos reges latronū bella imitari.

Sarcassanus Turco.

Mammertis

Um sub radicibus Tauri castra posu-
issem. mox ad Thesiphontem oppug-
nandaz cū exercitu magna celeritate contendi. fines
pieterea Armenior late depopulatus: ut metu no-
bis omnia pareret. Quo magis miros: ipe ob qui iure
belli tot ac tanta gessim? abs te factū meū accusari.
Non em̃ ex hoste laude sed victoria querimus.

Turcius Sarcassano

D Cilicie angustias cū exercitu perueni
quo in loco Darius Alexander maritū
memorabili clade superavit. Nec aliis no-
bis fortuna belli pollicemur: qui Alexandrū felicitate
ac rerū gestarū gloria equauim?. Nō em̃ multitudine
imperita res magne gerunt: sed in virtute paucoru
victoria sita est.

Sarcassanus Tur.

Um ad vires ipe meas respicio. ac mag-
nitudinẽ rerū gestarū. quib; deos immor-
tales felicitate equavi. temerarios quidez
tuos apparat? minimi duco. qui eo semp̃ usus sim
inuitissimo exercitu. cui? vultu regū fortunatissimi?
appellaret. Saccrianosq; oēs: Persas. Medos. Ar-
menios. Parthos. ac vniuersuz p̃te oriente armis
subegeri. solusq; post Alexandrū bella gentib; iduri.
Tu vo supiore loci fortuna ad Cilicie angustias glo-
riari desine. Indus elephas culicẽ nō timet. nec vero
est difficile quicq; est vel arduū qđ nō p̃tinax militis

Epistole

opera expugnet. Virtus pfecto nihil inuicta habet.

Sexuares rex Armenie Turco

Ratores mros ad Zancassanū in The
siphonte misim: q̄ apparatu incredi-

bili Mesopotamiā ingressus. Babilo-

ne et Carras magna vi oppugnare p̄tendit. Syriaz

pieterea omni et Egypti in p̄dā sibi destinauit.

Tusquā adeo innumerabiles copias tamq̄ ingentes

exercitus in vni coactos esse memoria p̄bitū est: ve

terre: Dariū: Pyrrhū: et Alexandrū magnitudine

virū facile superat. Accedūt his milia equitū serceta

ac etiā totidē peditū. Apparatus vō belli magnific

et locuples. Tentoria vō geminis: ac etiā vario la-

pillorū genere distincta: regū supellectile ostendūt.

Pellices i contuberniis tōde: que p̄neros vltra se-

p̄tingentes adesse memorant. Eumchi pieterea cū

metatōib⁹ impedimenta securi ad sermilla referunt

Arma etiā cuiusq̄ generis ad vsus castior affirmat

Gallicos thōraces: Tumanina Hispanorū scuta:

Latinas oclas: sagittas Cydonū Cretenca: arc-

Parthicos: et Egyptiorū sarissas. Hec tibi omnia p

speculatores nostros q̄ diligentissime cognita nunci-

amus. Quis enī aduersus eū temere quicq̄ audeat:

q̄ cū his ipis de imperio certare videatur. Aut q̄ m̄a

rebus suis cōsulare nō curet sculo facillē p̄tuitis

Maumetis
Turcus Sexuari

q̄ De nobis de apparatu Zancassani ple-
gatos significasti: militū quidē nostro
rum anios aurere quibus ad diripiendā hostiū cas-
tra spes longe melior ac belli fiducia accesserit. Pel-
lices vero geminas atq̄ exercitus ornamenta nihil
ad victoriā conferre existimo: que cū hostibus impe-
dimento sint: nostros potius anios ad p̄dā accē-
dere vident. Nec tamē de apparatu regio: nec deli-
tiis contendimus: sed de victoriā ac militū virtute:
quibus regna parari soleant. Copias adeo innume-
rabiles facile contemnim⁹. Impericia enī multitudo
ad fugā p̄emptior est q̄ ad victoriā.

Soldanus Turco

Om̄ tot vsq̄ victorias rex gestarū mag-
nitudine ipse de te audia: nulla quidē ra-
tione satis adduci possum: hec vel tua
vel militū virtute geri: sed fortuna p̄fecto que i omni
redominat. Nec tamē ipse tuis laudibus inuideo.
Quis enī virtute etiā in hoste nō p̄bet? Sed q̄ppe
est rerū humanarū imbecillitas: ut nisi cuncta sati
necessitate regant: fortune potius omnia inuidio ex-
posita sint: q̄ vel prudentia hominū aut consilio re-
cte gubernari queant.

Epistole
Turcus Soldano

¶ Onge quidē aberras si eos qui res con
sulto agūt: satis omnia credere existimas

Virtus pfecto nunq̃ fortuna regitur. sed ratio ipsa
animi est. que in cunctis dominatur. et qua ceteris
animantib⁹ ad deos ppius accedam⁹. Tu vō tamē
eorum que tot ac tanta gessimus rationē accipe. S
nobis spectatores et vigilēs non desunt. Si nobis
etiā miles veteranus adest. Si tyro quilibet ex omni
numero delectus. Si preterea exercitus ingens vin
cere affluctus: vinci vō nunq̃. et qui longas hymnes
sub pellibus durissime agat. ac maximis sepe itinē
rib⁹. periculis laboribus. et vigilis terrā marig
exposit⁹ sit. nullaq̃ bellandi intermissione fatigat⁹.
et cuius acies nunq̃ loco cesserit. ac nemo pedē re
ferre audeat. Et qui frigoris. estus. ac inedia patien
tissimus sit. nec fractus in aduersis. nec in secundis
elevatis. Et qui mala postremo omnia virtute supā
uerit. et longiqua dōmo militiā tot innūeras orbis
gentes et incredibiles sepe hostiū exercitus fuderit.⁹
et ip̃e gratia vniuersi pene orientis imperato: consti
tutus sum. Si hec igit̃ omnia fortunā vocas et casti
enire. fateor: cuncta equidē fortune ludibrio agi.

Turcus Pontifici romano

Quinchū Achae nobilissimā: Echolos
Acarnanes-Macedoniā atq; omnem

Baumetis

Peloponnesum armis inuasimus. Vicos pieterea
 agros: et opida late incendio depopulati: et mor-
 in Italia bellū transferam⁹. Nec tibi oīa cū summo
 christianoū metu ac detrimento nunciamus.

Pontifex Romanus Turco.

q **V**od **G**reclā omnē ferro igneq; vasta-
ueris: nō tā crudelitātē in hac re tuā q̄

tot urbiū direptiones vlisci parauit

Nec enim victor hostibus ignoscere poterat: quod tuis
etiam inhumanitate scelere ac libidine nunquam pepercasti.
Nec enim plus fasque quicquam apud homines esse potest:
cui (neglecta religione) deus in contemptum sit. Nos
tamen vero nullum a te bellum in Italia metuemus. Sa-
cile enim scelerata hominum arma contemnit: qui dei nu-
mine ac presidio tutus est.

Turcus Pontifici romão

Rustra p deos immortales nobiscum

f agis: qui nec tecti de pietate: nec de religionē: nec de iusticia: sed de imperio contendim⁹. Vter armis victor erit: iustior quidē belli causa debebit. Crudelitate vō: ac etiā scelera: que duo nobis gravissima obieciſti: ideo ī captivos trahemus: vt eum esse mere quidē experiant: que verbis homines predicant.

Pontifer Romanus Turco

Tsi tecū nobis iustissima belli causa est

Epistole

Ad pari tamē scelere vel etiā ip̄a libidine regnandi
sed p̄ tuenda hoīm libertate arma sumpsi. Quis
enī mortis tyranni perditissimos equo animo ferat?
Nangq̄ qd̄ plerūq̄ in ceteris vsu euanit. ut vel metu
vel odio. nōnunq̄ etiā ira. in subditos acerbiore
reddant. ip̄se omnibus sponte inmanior es: qui cru
delitate potius q̄ victoria gloriaris: ac ea tāq̄ par
sit admississe. captiuis etiā semp calamitates expo
biasti. Meritis igit̄ penas exolues. Ulcor enī scelera
deus vindicte celeritate supplicij gravitate p̄pensat

Turcus Venetis

a D Patras ingenti cū exercitu veni. vidi
et vici. Hec vobis cū maximo reipubli
ce detrimento nunciamus.

Veneti Turco

n Echelli vsu: nec virente militū: si nos
fortuna ad Patras supasti: que cū ni
mine sit in potestate hoīm sita: eandē ip̄e rerū vicis
situdine qua nūc leuissime oīm stolidissimū gloriare
expecta. Pax enī laudis victoria habet in qua plus
fortune iudicio actū est: q̄ hoīm virtute seu consilio
promissum.

Turcus Grece magistratibus

n On pigebit vos tandē ab armis disce
dere: q̄s totiens a me victos acie: bellū
adhuc repare audio. Victores. n. arma

Maurmetis

debet inferre. victos quidē obtinere legimus. Tu
tus ignē esse vobis dicim? eq̄s pacis potes accipe
q̄s si rursus a me bello superati: pacē simul et arma
amiseritis. Tās sera nimis est post cladem deliberatio

Grece Magistratus turco

Ec prius ab armis discedemus q̄s tecū
n bello congressi. p̄pulsim? iniurias: q̄b
nos abs te victos fuisse toties tua et de
mentia gloriaris. Dubios enī rerum euentus et com
munē belli fortunā nō ignora. Pacē hō quā ut vi
ctis obtulisti recusamus. Minime quidē rei gerende
consilia apud hostes gerenda sunt.

Turcus Venetis

c Lasse vestra. quā ad belli navalis vsus
marinā compastis. Litte maritima in
festari audio: ac vos late regni mei fines depopula
eos. Athalia Pamphiliē urbē armis circumdedit.
Videte obsecro quos tandē erit? hec habitura sint.
Aliena tenere oppugnat: qui egre sua bello tueatur
Vos nangq̄ post amissas Calcide seruare potius re
publicā. ac nominis dignitatem retinere oportet: q̄s
armis imperiū querere.

Veneti turco

n Ec Peloponnesus. nec Calcis equidem
ip̄e iaspudē bello amisse. nos ab oppug

Epistole

natione perterrent. quas non ipsa virtute militum nec viribus expugnatas: sed facta nostrorum deditione in potestate redequisti. Nos tamen qui non armis perfidia: sed victoria querimus: omnia tuis infecta mari ac terra classe reddidimus. Nec enim ad generosi principis animos virtute accedit: qui non iure belli captas vrbes: sed insidijs proditas in deditione accepit.

Turcus Genuensibus

Obdolo Menedorum vestros apud ciues graui mei nominis contumelia sepe contionari: tanquam nos iniuria aliqua malepiscendo afficiat. Erratis vehementer. non enim male dictis vobiscum: sed armis contendimus. atque is de se facile rumores in hoste contemnit: qui regnandi libidine nulla iam pude apud hoies infamia declinauit

Genuenses Turco.

Ex patris auctoritate Menedorus: nec vrbis decreto ciues te nostri probris omnibus infectant. Si priuato quodam et in expiabili odio: quo tibi omnes ad iniuriam provocasti. Has vero non maledictis iniurias: sed armis populusamus. Parum tamen nostra sententia rei conducit: quod de te ferant in condicionibus rumores. Nulla quidem hominis ratione erigit vitæ male acce turpitudine.

Tur. Maritimus

Ementia vestra: non belli metus accu-

Mauretis

sanus Maritimus: qui a me vobis arma vltro inferri persuasi estis: tanquam nunc sibi in mures predam leu mediceur. Non pudet vos igitur culices in elephantem confluere.

Maritimus Turco.

Tinam viliis prede Maritimos contemneres: ipsi enim ad vires parum tuas respicerem. Sed nobis ignosce tot mala in hoste perpeffis. Nos quidem preterita: futurorum rationem habere compellunt.

Turcus Corcyrensis

Assi mihi estis iniuriam Corcyrenses: qui Ambrachie fines et late Acarnanum agros depopulati: omnia in predam diripistis. At tamen ipse vobis totiens antea ignouissim. Sed qui prius iniurias intulere: grauioribus ipsi expectent necesse est.

Corcyrenses Turco.

Bras vehementer: si nos tibi scissos iniuriam tantum existimas: nec tuorum clades et belli detrimenta intulisse. Nos ideo aduersum te prius arma sumpsimus: ut grauiora in hostem moliamur. Neque enim tyranni crudelitate fere equo anio possumus: qui nullo inhumanitatis scelere ac libidinis genere omisso: vim omnibus attulerit.

Epistole

Turcius regi Cypriorum

D Kalendas fertiles tui exercitus in Ciliciā
 a perueni: ut Tharsia urbe opulentissimā
 expugnare. Lupū vero classis tue legatiū non longe
 a Phreatis captū occidimus. Tu igitur qui paternū
 regnū adeptus es: nunc fortune leuitate metue. Ul
 hil em in humanis rebus diuturnum atq; idem felix
 esse potest.

Rex Cypriorum Turco

Um bello Cypriū repetere: nullis paterni
 c regni virib; hostē ad Ceramnia vici: qui
 tunc meorū ope destitutus: apud Carras
 trulabam, mor tamē insulā parua manu ingressus:
 incredibiles hostiū copias superauit: ut me quidem
 omnes Enagoriam antecessē predicarint. Nos igitur
 omnia consilio gerim; ac militū virtute, nec tā bene
 gestus gloriamur: q; futura pudeamus. Tibi vero
 presertim fortuna longē metuenda est: qui tot rerū
 successibus: ac nimia vsus felicitate videaris. Vix
 omnia satis committere non tam hominū incertū est q;
 sepe temerarium.

Turcius Methonensibus

Ec urbem vestrā Methonenses oppug
 nare: nec tamē ab exercitu nostro tuncam
 esse volumus: donec (belli diuturnitate)

Mauometis

clines in odiū arma verterint. Sic em valitudine sem
 per aduersa laborantib;: mors nempe languoris te
 dio exoratio: est q; vite longitudo.

Methonenses Turco

At si quidē semp arma fecimus: que ig
 naus terrore fortibus vim nullā afferat.
 p Tu tamē esse de nobis sollicitus define. q
 sine hostiū consilijs aduersa pferre didicim;. Scito
 pieterea nunq; arma in odiū verti: quib; aduersus
 tyranniū patriā libertatē: parentes: ac liberos egre
 giū ciues tueantur.

Turcius Coronensibus

On pudet vos Coronenses ter ad Man
 n tines acie superatos vires et exercitus re
 parare. An ne ideo bellū totiens geritis ut
 vinci toties sero peniteat. Si dō pacis obtinēde gra
 tia i nos arma sumpsistis timori vestro ignoscim;.
 si rebus afflictis vincendi spe infamia accusamus.

Coronenses Turco

Vi bellū totiens in hostes molimur: hi
 q se quidez pacis studiosissimos longe oim
 declarant. Pax vero nulla ciuib; aut se
 curitas reddi potest: nisi pugna cum hostibus co
 missa. Nam belli semper et pacis arbitria in victo
 ria posita sunt.

Epistole

Turcius Florentinis

Eratores vestri qui Galathis et in Pon-
m to negotiant ad nos Thessalonice orati
miserere: ut illis vectigalia a publicanis et
commectus omnes liberi essent. Vos igitur: quibus ni-
hil pulchrius est quam in amicis liberalitate ostendere:
vestros cives libertate donavimus. Nam qui bene-
meritis de se beneficii contulit: is non tam aliquid ex-
hibere: quam referre gratiam videtur.

Florentini Turco.

Beneficiorum magnitudine a te profecto supe-
ramur: gratitudine vero animi nequaquam.

Nam dignum te aliquid in cives nostros co-
tulisse: id quidem multiscimus semper. At nos do ma-
iora tibi viribus referre pluries hoc esse ducimus. Et non
enim magnitudine rei beneficii: sed voluntas animi
officio pensanda est.

Turcius Ponticis

Aues onerarias: quibus veluti propugna-
n culis maria infestabant: captas in Egæis
ad vos remisimus. Neque tamen per deos im-
mortales: ut aliquid ad gratiam contulisse videamur
nobis quippe gloriosius est liberaliter in omnes plura
conferre quam accipere.

Mammetis
Pontici turco

Liberalitate in omnes uti: quid hercule ali-
ud est quam hominum gratiam premere? Tu vero
navibus ad nos remisissis et hostibus tam
pubem nunc belli socios reddidisti. Ideo pulchrum
est iniurias in gratia commutare.

Turcius Cretensibus

Urpe quidem nobis est Cretenses amicitia
colere: in qua bellum potius adversus nos
quam pacem ostenditis. Sed videte queso ne
vobis temerarium sit eos mori ut hostes formidaret
quos prius socios nullo iure contempsistis. Multos
enim sepe conatus sui penituit.

Cretenses Turco

Uim vi repellere: ac dolui dolo nectere:
nobis semper maiorum insitutum licuit: neque
tamen amicitiam violamus si inimicorum iniu-
rias vlescamur. Sed quo nam pacto tu a nobis fidem
exigis: quam ipse nemini unquam antea prestavisti.

Turcius Chys

Ributa vobis Chys remisimus. Nam cum
vestrorum erga nos meritorum magnitudine
respicere: vos quidem esse iussimus immu-
nes. Ut enim ab amicis pecunie si fides exigenda est.

Epistole Chyrrico

On quod p tua erga nos liberalitate op
taum? id em votis minime assequeremur :
sed qd valium? gratias tibi immortales
habemus in posteru. Hoc nobis tamē solatio est q
facultate ab amicis non liberalitate vincimur.

Turcus Epidauris

Videos Phryges et Dardanios maris
antea predones nunc classe ad Nilas in
terceptos ac varijs cruciatibus enecatos
audio. Id quidē a vobis iure belli factū existimam
Liburnicas tñ ac biremes incendio absumpsisse tur
pissimū ducimus. Nō em bellū vobis cū naivibus?
quid vō sentiant sed cū rectoribus suis gerendū est.

Epidauri turco

T pyratas iure belli captos et liburnicas
incendio absumpsim? illos vō q nos se
pe incursionibus infestavit: has quidē q
latrones sinibus nostris invixerant. Par ergo duri
mus naues cū rectoribus suis incendere que predas
nostrorum ac spolia in Asiam auerissent. Arma em
quibus oppugnamur p hostibus habenda sunt.

Turcus Nauplensibus

On cessabit ab iniuria Nauplenses : q
fines Acheorū ingressi multos quidē mor

Maureis

tales crebris exursionib? in predas abduxis. Quo
pacto em fieri potest vt qui metu clausi premantur
obsidione victoris agros et opida late incendio vas
tauerint. Sero tamē patrie consulere vident : q de
speratis rebus conantur extrema.

Nauplenses turco

T patrie impunis ac ciuiū saluti : quibus
e omnia debent vitā obicimus. Aut em pro
defensione reipublice salua nobis libertate
honestissime cadendū est. aut depulso tyranni iugo
pustina retinebim? libertatē. Tūhil vō pulchru? esse
ducimus : qz parentibus : liberis : ac reb? postremo
omnibus : patrie libertatē antepone.

Turcus Pannonis

Itē vestrā Pannonij et si bello mari
v mā sepe declarastis : plus tamē vobis in
comodi attulisse qz boni quicqz vsu didi
cistis. His vero qui maiores viribus animos gerit :
semp affuit in bello temeritas.

Pannonij turco

E belli a te consilia : nec armorū quibus
n oppugnamur rationē ab hoste exigimus.
Satis prudentie quidē gerendis reb? ha
bere existimant qui virtute animi et constantia vic
toriam sibi cum laude pepererunt.

Epistole

Turcius Macedonibus

Egati ad me vestra mandata pertulere:
 I quibus nos ad odium potius q̄ ad gratias
 provocastis. Vos enim cogens victos et sup-
 plices decere magis videbat pacis conditores recipere
 q̄ auferre impudentius. Turpe quidem est calamita-
 tibus affectos superbe cū victoribus agere.

Macedones turco

Vlla tecum nobis ex equo par esse potest
 n qui tueri patrie libertate studeamus. Tu
 armis imperii querere, nec tamē nisi con-
 stiter et ingenuē de republica loqui possim⁹, q̄ pul-
 chris libertate nihil apud hōies esse ducimus. Hoc
 tamē commune tyrannis vitium est, ut gravi semp odio
 liberās civitates insequantur.

Turcius Asiaticis

Ratores vestri apud Zicich legationē ex-
 o posuere: qui rebus vos hostes: v̄bis qui
 dem socios ad arma ostendit. Aut igitur
 naues longas apprimū nobis subsidio mittere: aut
 bellū eligat. Neq̄ enim v̄bis sp̄ amicorū voluntas, si
 cū facto opus sit, tū maxime rebus declaranda est.

Asiatici turco

q̄ Vob multa coram p̄ legatos pollicemur:
 et assē p̄ pauca exhibemus: alterum grati

Maumetis

quippe animi est: alterū inopie ascribendū. Nume-
 ra vero ad te p̄ Nearchū misimus: que si tuis ani-
 mis fortasse minora videbunt: nostris tamē virib⁹
 maiora fuisse existimabis.

Turcius Bichinijs

Ec ad belli usus naues: nec pecunias in te-
 nore misistis. Tarditate igit vestra accu-
 samus. Videte obsecro: ne vobis infensi
 reddantur: quos p̄ negligentia continere videmini.
 Prestat enim voluntaria semp in hostes arma sumere
 q̄ post multos ad bellum cogi.

Bichinijs Turco

Quos ex omni numero viginti nuper in cen-
 n dio consumptas amissimus: Relique do-
 ad Maleā partim illis scopulis: partim
 etiā absorpte profundo in hostiū conflictu perire. Pe-
 cunias vero omnes belli diuturnitate exhausim⁹, ig-
 nosce igit tot fortune calamitatibus affectis. Nulla
 enim liberalitate uti possunt: qui extrema rerum ino-
 pia laborant.

Turcius Delphicis

Ec Apollinis vestri oracula: nec medicinae
 n auctor Esculapius vos oīno ab insania
 liberarent: qui rem adeo inconsulte gessi-
 stis: ut ne minerva quidē ipsa consiliū vobis in tan

Epistole

ta dementia asserere queat. Nam corporis sepe lan-
guores ope adhibita curant: morbo quidē animi vis
nulla mederi potest.

Delphici Turco

Apientia quidē a rebus gerendis plurimū
distare videt. Nobis tamē qd et medicis
plerumq; enitit: qui aliorū morbos ad sa-
nitatē pducunt: sibi vero nequaquā medentur.

Turcus Pergamenis

Expeditionē aduersus Euboicos Perga-
mani suscepim. Vos ideo nobis ad Ma-
rathonas occurrere iussimus: ut qui ves-
tram semp erga me fidē opportune declarastis: nūc
etiā cū opus sit celeritate ostendite. Duplex illis gra-
tia debetur qui in dando nō solū beneficio liberales:
sed etiā pmpitissimi in exhibendo videantur.

Pergameni Turco

Lasse ingenti ad bellū pscissimur: ut vi-
res nō solū tuas augeantur: sed Chalci-
denses fortius oppugnantur. Illis tamen
gratie nequaquā habende sunt: qui cū possint quod
iure debent liberaliter exhibeant.

Turcus Mythilenis

Ideo vestra Mythileni et si omni tempe
nobis pspēta est: nūc tamen maxime

Mammetis

omniū declarastis: quū quidē verbis portas hostib;
occlusisse audio. Non em̄ alioiū perfidiam libenter
imitamini: qui nouis semp rebus studēt. Ideo pul-
chrum vobis est amicitie iura simul tueri: atq; ar-
mis patriam defendere.

Mythileni Turco

Jehyleni quibus extincta oīno republica
sub tyrannide ppetuo agendū est: satius
in potestate vniū esse dixerūt q̄ multorū
regna experiri. Fidē igitur nostrā in hac re nō tā p-
bare debes q̄ admirari prudentiā. Nō em̄ eos liben-
ter imitamur: q̄ morbo in artib; laborantes: mul-
tos sibi medicos adhibent: nullā tamē ad crebra re-
media corporis valitudine recipiunt.

Turcus Amazonijs

I p tuenda ciuiū libertate Amazonij bel-
lum aduersus me susciperētis: nō tā vos
ipse hostes iudicare q̄ egregios ciues pro
patria liberis ac parentibus arma sumpsisse. Sed
nulla quidē ratione psuaderi valens: eos nūc vi-
rorum imperia recusare: quos olim regina faminarū
tam diu pertulisse audio.

Amazonij Turco

Amazonidū regna: que nobis ad cōtume-
liā obicere videris: nos nūc quidē aliq̄

Epistole

parere hortant. Turpissimū enī ducimus viros fe-
minarū virtute superari. Eos igit inuictos armis et
principatu dignissimos arbitrare: apud quos etiam
mulieres imperare didicerint.

Turcus Illiricus

Ecce urbem vestrā armis tueri: nec diuti-
us obsidione premi sustinetis. aut igit victis
leges accipiendo sunt: aut arma tyranni
pulsanda. Dementiū sane est omnibus sociorū aux-
ilijs atq; ope defuturis cū reipublice detrimento bel-
lum protrahere.

Illirici Turco.

Um nobis semp animos ad retinendā li-
bertatem affuisse nō ignoues. spes adhuc
nostras libenter amplectimur. Neq; vō
in deterius labi fortuna potest: vbi afflictis rebus
opem afferre nequeas.

Turcus Rhodij

Vobis eadē Rhodij que animi est viris
qz magnitudo par esset: vos longe quidē
oīm inuictissimos ducetē. Sed cum viris:
equis: armis: pecunijs et commatu bella parent:
vestrā magis fortunā respicere oportet: qz nos temere
in pugnā laceessere. Minime enī par ratio videt ho-
stem posse animis atq; eundē viribus superare.

**Mammetis
Rhodij Turco**

T vires nobis atq; animos semp affuisse
multis ac maximis tuorū cladibus nō ig-
noras: omniaq; ad necessarios rerū vsus
abunde compamim⁹. vt nō minus dōmī Rhodiorū
prudentiam qz foris in bello magnitudine animi ad-
mirere. Nos vō et si armis inferiores sumus a te p-
fecto fortuna non virtute superamur.

Turcus Rhodij

Odio vos Rhodij nunc fossas urbis in-
gentes ac triplici vallo muros circūdu-
isse. portus vō geminos ad Mandrachia
Collossi ferreis arctasse cathenis: vt ciuitas ab in-
cursu hostiū libera sit: et nos ab oppugnatione ves-
tra deterreamur. Res pfecto memoratu dignissima
Quid enī pulchrius qz libertatē. patriā: liberos ac
parentes (seruata republica) armis defendere? Sed
qui tamē vobis animus est p deos immortales tam
ingenti apparatu nostris viribus terra ac mari ob-
sistere? Post enī Bizantiā: Lesbō: Peloponnesus
et Calchidē expugnatas: vos aliarū potius urbū
factū decet imitari qz exemplū cladis prebere. Nam
qui viribus maiorā audent temeritatē quidē penas
sepe dederunt.

Epistole Rhodij Turco

Recordu nobis captivitate non tam come-
morare debes q̄ nos alij i exemplis vir-
tutis referre: qui iusticie belli causa meli-
orem quoq; reru fiduciā gerimus. Te vero semel ad
Choum: his etiā armis ad Calymni vrbē vicin⁹.
Soldani quoq; Babiloniorum regis vires et arma
obsessi p̄stigavimus. Egip̄tijs vero Syrijs et Phe-
nicijs nāvarche Rhodij bellū sepe intulerūt. Noli
igitur adversum innumeras orbis gentes victorib⁹
fiduciā nobis exprobiare: qui alioi potius aduer-
sum te anios virtute nostra augeamus: q̄ ex capti-
vorum commemoratōe terreamur.

Turcus Epiris

Perhachii: Apolonia: atq; omne Ilirici
latus ab exercitu nostro inuestari. nup̄ ex
legatis Molossor cognovimus atq; vi-
arum angustias latronibus obsideri: nihil in tra-
Macedoniā tutū esse retulerūt. Nos vero Epiri iā
pudē satis omnia credidimus: ac ius in armis experi-
mur. Quamobres p̄stine virtutis memores decere
vos magis arbitro: acceptas vlcisci iniurias: q̄ de
ijs frustra p̄ legatos verba facere. Non em̄ oratiōe
sed bello vis hostiū propulsanda est.

Epiriurco

Maureris

In nobis id quidem armis licuisset: accep-
tas ab hoste iniurias vlcisci mallemus: q̄
de his tecū p̄ legatos agere. Sed cū nullis
viribus id assequi valeamus: satius quidē esse dur-
mus pacē ab hostibus petere: q̄ bellū frustra mo-
liri. Nam recte omnia consilijs p̄vidisse nō tam p̄u-
dentie debet q̄ fortitudinis videri.

Turcus Dalmatis

Ributa vobis imperavimus: que cū sero
nimis exhibeantur: id facere inuitos osten-
ditis. Aut igitur fidē vestrā (cū opus sit)
re nobis comprobate: aut bello vos hostes declara-
bimus. Minime quidē decere videtur in amicitia dis-
simulatio.

Dalmate turco

Arditate minime nostrā accusare: sed ino-
piam debes. Nullo em̄ pacto exhibere tri-
buta possunt qui nullā cogendi pecunias
facultate habent. Quamobres nunc hostes indicādi
sunt: qui fidē tantū in amicos: liberalitate vero nul-
la ob inopiam utantur.

Turcus Appulis

Rutioni vrbes: atq; omne late Appuliā
inire belli repetim⁹: qui vt Grecos armis
subactos nostro adiecinus imperio: nūc

C ij

Maureris

nam quoque Italiae oram armis invadere paramus :
que magna quondam Grecia vocitata est. Vos igitur
aborigenes vestros pulcherrime imitati : deditionem
facite. Turpe quidem videtur egregiis civibus : ab insti-
tuto maiorum ac patrie legibus desciscere.

Appuli turco

Ut omnia ex libidine agunt : ius sibi quod
est in armis esse declarant. Tu vero et si nos
grecorum calamitatem sequi lubes : non tam no-
bis contra leges quam regnum persuadere nitentis. Sed nullo
pacto fieri potest ut tibi ceteris ad gratiam prompti-
ores reddamur : qui captivos omnibus a te suppli-
tibus affectos inter varios cruciatum crudelissime ene-
casti. Facile enim clementia : liberalitate et iusticia reg-
na parari solent : difficillime vero sub tyrannide ar-
mis retineri.

Turcus Brundisinis

Ort? nobilissimos ad navium receptacula:
atque orbis vestre situs : et legatis Messa-
piorum cognovimus. Vos igitur cum Sydiun-
tinis belli socios ad arma pollicemur. Copias namque
in Italia transire paramus : quibus ingenti com-
parato exercitu : victoriam persequamur. Minime igitur
cum vos decet aspernari : quem ob iusticiam sui diligere
possint : atque hostes ob arma formidare.

Epistole

Brundisini turco

Non pudet eos te belli nefarii socios in ar-
ma evocare : quos semper hostes omnium acer-
rimos habuisti. Detestanda quidem arma
tyranni sunt : cui post victoriam inter crudelitatem sce-
lera et libidines : captivis morum servituti est.

Turcus Syracusanis

Udio vos Syracusani cum Agrigentinis :
Messanisque et Cathanisque adversum nos
(per restituenda grecorum libertate) conspi-
rasse. Nos igitur et Peloponneso copias ingentes
Syracusas transire paramus : ut eos nunc hostes
experiamini quos prius socios nullo iure contempsistis

Syracusani turco

Ubi gerendi belli fiducia adversum te ar-
ma sumpserimus : nil temere profecto ag-
gredi in hoste videmur. Nam qui iustis
de imperio certant : promptiores ad victoriam red-
duntur.

Turcus Italiae magistratibus

Ermaniam : Gallias : et Hispaniam adver-
sum nos concitasse audio. Vosque illis ad
bellum duces exhibuisse. Parum quidem con-
sulere videntur : qui temere hostem in pugnam nulla
causa lacessunt.

Epistole

Italie magistratus Turco

Ussissima nobis eecū belli causa est: qui
seuissimi tyranni crudelitate ac scelera de
testantes: arma aduersus te velut publicū
nature hoste sumpsimus. Nec solū cū Germanis:
Gallis: Hispanis et vniuerso occidente aspirauim⁹
s̄ liberar civitates etiā p̄ legatos aduersus Turcorū
gentes vndiq; sollicitam⁹. Tercio persuasi a nobis
christianorū opulentissimū Reges coactis ad bellū vi
ribus populos in arma congregarū vt tot crudelita
tes tuas: syrore: cedet: libidine: incendia: et vrbū
direptōes vlciscant: ac defensa hoim libertate: tuis
ab iniurijs orbe vindicem⁹. Iustissima quidē arma
sunt quibus publica oim salus contineatur.

Turcus regi Iferdinando

Gregias laudes tuas et inuicti animi ma
gnitudine: ac rerū gestarū gloriā libentissi
me accipio. qui cū totiens bello hostes p̄
fligaueris: ea ratione vicisti vt victis posses ignos
cere: Nec vt iustissimā vltionis irā hostis publicus
verū animi clementiā quivis in te experiret. Et qđ
summū in p̄ncipe ducimus: fortuna q̄ppe aduersa
te semp̄ inuictū prestisti: nec in secundis reb⁹ elatū
Nec ideo de te libenter commemoramus: quoniam
sepe etiā virtus in hoste laudatur.

Maumetis

Rex Iferdinandus turco

Et si pulcherrimū esse ducimus aliquo in
signi merito ab hostibus laudari: qđ eorū
verius pbamur testimonio: et amicorū
sepe iudicio fallimur. Nos tamē verbis nō tā glorie
voluptate querimus: q̄ vt p̄p̄iam et reb⁹ gestis
laude affequamur. Nec vō libentissime complector:
cū tibi me videri: quē simul hostes ob virtutē admi
rari et cūes ob iusticiā colere possint.

Turcus Siculis

Archagimensi dices: quibus olim cum
Romanis de impio oib⁹ diu certatū est:
multis vos sepe cladibus affligere: q̄ par
etiā studia secutos egre in fide retinerent. Tunc vero
subsidia Rhodijs ad Halicarnasum misisse audio:
et cōmeatus omnes ad belli vsum navibus onerarijs
comportasse. Vos igit̄ hostes publicos bello decla
rabim⁹: vt qui nos frustra lesarint temeritate penas
luere cogant. Nō em̄ solū nobis tutū est ab alijs in
iurijs vindicare: sed hostibus etiā formidolosum.

Siculi Turco

Ec contra te arma sumpsim⁹: quos nūc
Rhodijs subsidia in Halicarnaso misisse
arguis: nec quāpiā affecisse iniuria vide
mur: si crudelissimo tyranno sociorū auxilia fideq;

Epistole

anteponimus. Noli igitur maioris perfidia Siciliis
obscure: qua quidem omnibus ipse fidem datā ac ius-
iurandū semp violaueris: nec eos minis perterrere
debes quib⁹ promptius est ad arma iniurias: q̄s ad
verba referre.

Turcius Alexandrinis.

Erratibus vestris Alexandrini Pontis
m omnē et Asiam interdiximus. Nam cū
Bithyniorū urbes ere alieno opprimerent
legatos ad me Callipolis questū misere. Insup ne-
gociatorū vsuras detestantes: quibus civitatū pe-
cunie exhauriant. Sanctius nobis igitur visum est:
ad multorum potius q̄s ad paucorum utilitatem re-
spicere.

Alexandrimi turco

E si minime ad nos ptinere videatur: te-
cum de primatis reb⁹ cognoscere: si tamē
eadē gesta fuerunt aut tentata que scribis
Nec gratia a nobis: nec odium in hac re pmereris.
Cuiq̄ em p arbitrio res sua agitur.

Turcius Tarraris

Vod multis sepe vsu euenit: vt vel metu
q aliquo aut necessitate in alios plerunq̄ de-
teriorēs fiant: vobis quippe natura loci
tribuit oīm fore pessimos: qui velut incondita vulgi

Maugetis

barbaries nullis legib⁹ tenemini. Cum tamē ad nos
pecunias nec in tempore legatos miserit: illas qui-
dem exhibere nobis p vim debere ostenditis.

Tarrari turco

Tultū est pfecto te a nobis erigere: qui ali-
oum spolijs ac rapto viuamus: atq̄ ab
his legationem frustra expectas: qui non
oriandi studiū sed belli gerendi curā fors suscipiunt.
Mores preterea nostros iam admirari nequaquā de-
bes: cū partū absint q̄ ritū feratū. Nam qui maiorē
instituto ius ipm in armis habent: cedib⁹ preda ac
rapinis p legibus vtuntur.

Turcius Atheniensibus

Gymnasia vestra Atheniensēs: quib⁹ flo-
rentissimā rempublicā etimiasq̄ philoso-
phie laudes affecuti estis: nos maxie hor-
tari videntur. vt vrbī vestre ignoscere: et ppter
maiorū sapientiā ac dignitatē tum etiam ob studia
bonarū artū: quas simul inuentas Athenis ac ppe-
ctas accepim⁹. Sed cum vestrū semp in me odium
ipse considero: beneficijs quidē vos potius irritare
q̄s ad gratiā promptiores mihi reddere video: iccir-
co agros Eleusine incendio late depopulati: a Py-
ero ad Megaras in predam militū diuisimus: mor-
vrbē etiā pari fato direpturi. Vosus em clementiam

Epistole

sepe vincit delicti magnitudo.

Athemenses turco

On odio quidē aduersus te nescimur. quod

em salua nobis libertate esse potest. Sed
p patria. liberis. ac parentibus (quibus

omnia debent) arma sumpsim⁹. Nec tecū hostiliter
agere videmur. si nostra defendim⁹: cū tu aliena op
pugnes. Sed quid te maxime deceat respicere optet
num quid ipi deliquerim⁹. Ignouit Sylla Athenis.
His etiā Alexander venia dignatus est. Que dō tua
dici victoria potest si nos belli premium perdidisti?
Debes igit nos potius in exemplis pietatis seruare:
quo tibi facile oīm anios ad gratiā conciliabis: q̄
crudelitātē. libidinē. et furore in captiuos ostendere
quibus Grecos aduersum te odio concitabis. Nos
tamē: quibus nulla vltius belli fiducia est: nisi ve
nia dignaberis extrema fortiter audebim⁹. Quid em
pulchrius est: aut in humanis vnq̄ incundius esse
potest: q̄ egregios ciues atq̄ domesticos pro salute
oīm sese intrepidos morti exponere?

Turcus Thebanis

Ireptiones Athenarū vos egre Thebani

pulisse audio: quos et belli socios. et con
silioum in me participes extitisse iampidez
psuasimus. Vobis igit quib⁹ ingens hostiū metus

Maumetis

incessit. idem rerū exitus fata debent: pareq̄ Athe
nienſibus calamitates. Nec ideo significauimus: ve
metu prius et scelex conscientia: mor dō grauiorib⁹
supplicijs torqueamini.

Thebani turco

Electis Atheniensibus: nō solū Thebanis

anios: verū et Grecis omnibus: quorū
sepe libertatis auctores extitim⁹: vires ad
bellū auxisti: qui armorū rabie versi in furore te qui
dem in tot scelerū penas vltro reposcāt. Solet etenim
plerūq̄ afflictis rebus vltima sati necessitas certā
quoq̄ miseris salutem polliceri. Nec facile tyranno
parere consueſcunt: qui alijs imperare didicerint.

Turcus Lacedemonijs.

Exercitū Lacedemonij: quē ad Spartam

oppugnandā sub Cleandrio misimus: for
midare vos audio: i quo peditū milia vi
ginti delecta compaui⁹. Equitū vero levis arma
ture octo. quorū etiā virtus in bello eximia: ac fides
nō tā sepe nobis spectata est q̄ hostib⁹ formidolosa
Vos igit tot fortune calamitatibus affectos ad re
publicā ac ciuū salutem respicere oportet: ne si pus
tina maiorū virtute. bellū vobis supra vires aduer
sum nos gerendū sit: mor temeritatē penas luere co
gamini. Pulchriū em est gratiā in his ab hoste pro
D ij

Epistole

mereri: que si facere recusamus: ad eam mor tamen
inuiti compellimur.

Lacedemonij Turco

Leandrio apud Laconas cum universo exer-
citu nostro deditionem nosmet sponte feci-
mus. Tutius enim Lacedemonij esse duxer-
unt hostium consilia admittere quam salubria videren-
tur quam arma experiri. Nec visa nobis potior victo-
ria est quam nullo reipublice detrimento patriam ab in-
cendio belli seruasse.

¶ Epistole Magni Turci
finiunt: a Laudinio equite
Hierosolomitano
edite.

Maumetis Vita.

¶ Maumetes non ille Arabs pseudo prophetas qui
conspiratione Joannis Antiocheni Sergijque Ari-
ani hereticorum: et amissa iudei astronomi Alcorani
libris fecit. In quo Anno domini. ccccc. xxiij. tempe
Heraclij imperatoris: et Honorij primi pape Sara-
cenorum heresim conlasse legitur: de quo alibi latius
Sed Maumetes Turcarum imperator: cognomen-
to Magnus dictus: ex Othamano familia natus:
his annis nouissimis tempe Frederici tertij Roma-
norum imperatoris: et Sixti quarti Romani ponti-
ficis: auctis paternis viribus: eas quas Laudinium
prouincias: ciuitates: ducatus: et regna enumerasse
supra vidimus sue tyrannidi subiecit: Bizantiumque
imperiale nobilissimam ciuitatem illam crudelissima bestia
crudelissime inuasit: Constantino: et omni nobilitate
multoque christiano populo interfecto. Hic filios du-
os inter multos legitimos reliquit: Baisseta natum
maiozem et Zaliabum minorem. quem cum a paterno im-
perio excussisset Baissetus imperator Constantino-
politanus una cum filio suo creatus: post mortem
patris: eius sepulchro Bizantijs sequens inscribi fe-
cit epitaphium.

D iij

Muometis Epithaphium.

Qui vici innumeros populos: tot regna: tot vrbes
 Solus: et immensi qui timor orbis eram.
 Me rapuit: quecumq; rapit: mors improba. sed sum
 Virtute excelsa ductus ad astra tamen.
 Maio: Alexander non me fuit: Hannibal et non:
 Suberit Ausonios tot licet ille duces.
 Vici victores: Danaos: domuiq; feroces
 Chaonie populos: Sauromatasq; truces.
 Pannonius sensit quantum surgebat in armis
 Vis mea: que Latio cognita nuper erat.
 Arsacide sentire manus: has sensit Arabsq;
 Et mea sunt Persę cognita tela duci.
 Mens fuerat bellare Rhodon: superare superbam
 Italiam: sed non fata dedere modum.
 Hei mihi. nam rapuit mors aspera queq; sub aleo
 Pectore condideram: vertit et hora brevis.
 Sic hominum fastus: et eunt sic schemata: sicq;
 Imperia: atq; aurū: quicq; et orbis habet.

**Teucris versus ad Pium
papā**

Sata monent: stellesq; docent: aviumq; volatus:
 Totius subito malleus orbis ero.
 Roma diu titubans magnis erroribus eius
 Decidet: et mundi desinet esse caput.

**Pij Pape versus ad
Teucrum**

Sata silent: stellesq; tacent: nil predicat ales:
 Solus est proprium noscere fata dei.
 Viteris incassum Petri subuertere nauem:
 Fluctuat: et nunq; frangitur illa ratio.

Impressum Lipsię p Jacobū Tanner
 Herbipolensem. Anno dñi 1504
 Die Nona Nouembriis.

